

Pro tajemníka ÚV KSČ s. M. Beňu
ke schválení

M. Beňu

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 33

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 12. února 1981

Č. j.: 36/inf./81

Počet listů: 10

Počet výtisků: 26

Den vydání: 12. února 1981

O B S A H

Informace o politické situaci v krajích k 11. únoru 1981

Politická situace v krajích před okresními konferencemi strany je charakterizována jako příznivá, bez mimořádných událostí a výkyvů. Celkovou atmosféru pozitivně ovlivňuje úsilí stranických, státních, hospodářských, společenských orgánů a organizací zajišťovat závěry 18. zasedání ÚV KSČ. Zprávy krajských /městských/ výborů strany ukazují, že významnou úlohu v zabezpečování závěrů ústředního výboru KSČ sehrály výroční členské schůze základních organizací, všeplenární schůze, stranické konference v závodech a místech. Územní stranické orgány vyhodnocují jejich výsledky. Věnují mimořádnou pozornost obsahové i organizační přípravě okresních a krajských konferencí. V podnicích a závodech se soustřeďuje úsilí členů strany i bezpartijních zejména na zajištění hospodářské politiky strany v roce 1981 a vytvoření předpokladů pro splnění celé sedmé pětiletky. I když jsou mezi jednotlivými kraji v dosahovaných výsledcích za měsíc leden rozdíly, projevuje se snaha plnit plánované záměry a překlenout některé problémy zejména v materiálně technickém zásobování. Pozitivní je, že zásady Souboru opatření ke zdokonalení soustavy plánovitého řízení národního hospodářství jsou stále více chápány jako nástroj rozvoje ekonomiky a postupně začínají ovlivňovat myšlení lidí i jejich přístup k plnění úkolů. Zvláštní pozornost věnují stranické a státní orgány zabezpečení vnitrostranické směrnice k volbám do zastupitelských sborů. Jak vyplývá ze zpráv krajských /městských/ výborů strany, zvyšuje se před okresními stranickými konferencemi předsjezdová aktivita pracujících, prohlubuje se jejich zájem o řešení hospodářských otázek a vývoj mezinárodní politické situace.

Okresní výbory strany projednávají na svých zasedáních celkovou připravenost okresních konferencí. Jsou na nich posuzovány návrhy dokumentů. Z informací krajských výborů strany vyplývá, že mají dobrou úroveň, že se v jejich kvalitě projeví kolektivní příprava a konzultace na úrovni krajského výboru a pracovních skupin ÚV KSČ. Uskutečňují se schůzky delegátů, na kterých jsou jim předávány podkladové materiály; jsou seznamováni s programem konferencí a některými organizačními otázkami.

V okresech je vytvářena příznivá atmosféra pro úspěšný průběh konferencí. V tisku jsou zveřejňovány fotografie delegátů - vzorných pracovníků, jejich stručný osobní i pracovní profil, iniciativa kolektivů a jednotlivců na počest XVI. sjezdu a 60. výročí založení KSČ. Při příležitosti konání okresních konferencí jsou v provozech, závodech a podnicích vyhlašovány socialistické závazky a mimořádné pracovní směny.

Připravenost krajských konferencí bude posouzena na zasedáních krajských výborů strany, které budou uskutečněny převážně ve druhé polovině února. Většina zpráv a návrhů usnesení je v současné době ve stadiu jejich upřesňování a dopracování. V předsednictvech krajských výborů jsou posuzovány jednotlivé obsahové části z hlediska celkového zaměření konferencí.

Jako součást předsjezdové přípravy začínají probíhat veřejné schůze strany. Občané a pracující jsou na nich seznamováni se závěry výročních členských schůzí, celozávodních, místních konferencí a s postupem při jejich uskutečňování. I když v některých stranických organizacích není jejich přípravě věnována potřebná pozornost, postupně se daří konkretizovat obsahovou přípravu těchto schůzí a na poradách stranického aktivu přijímat podle charakteru organizací opatření k jejich úspěšnému

zabezpečení. Ve Východoslovenském kraji se v měsíci lednu uskutečnilo 880 veřejných schůzí s účastí 89 896 občanů, z toho 19 400 komunistů a 950 zástupců vyšších stranických orgánů. V diskusi vystoupilo 5 100 účastníků. V některých dalších krajích počítají s tím, že se veřejné schůze uskuteční až po okresních konferencích, aby pracující byli seznámeni s jejich výsledky.

Na veřejných schůzích, které se již konaly, byla soustředěna pozornost zejména na plnění úkolů státního plánu, realizaci Souboru opatření, vyhodnocení volebních programů NF a na další otázky. Hlavní důraz je kladen na efektivnost a kvalitu veškeré práce, využívání vlastních rezerv, šetření surovinami apod. Na těchto schůzích jsou projednávány také socialistické závazky, s nimiž např. v Severomoravském kraji vystupují v diskusi zejména předáci BSP, mistři i technici, členové SSM a funkcionáři společenských organizací.

Ve Východočeském kraji se v některých okresech, například v Trutnově, projevíly snahy spojovat veřejné schůze strany v uličních a vesnických organizacích s předvolebními schůzemi, v okrese Havlíčkův Brod s výročními členskými schůzemi JZD. Krajský výbor tyto tendence odmítl. Některé okresní výbory, např. v Semilech, přijaly zásadu, aby každá organizace před konáním veřejné schůze provedla kontrolu její přípravy na členských schůzích.

Stranické orgány a organizace se zabývají dosahovanými výsledky v průmyslu a příčinami neplnění úkolů v některých podnicích. Ukazuje se, že jedním ze základních problémů je nedostatek surovin a materiálů, což například v Jihomoravském kraji způsobilo výpadky ve výrobě elektrotechnického průmyslu. V Chemických závodech J. Dimitrova Bratislava museli z důvodu špatného materiálně technického zásobování zastavit výrobu metationu a natioxydantu. Dalšími příčinami je zpoždování subdodávek, změny ve struktuře výroby, ale i poruchy na výrobních

zařízeních. Například v závodě Liaz Jablonec n. Nisou /Severočeský kraj/ nebyla v důsledku nezajištěnosti dodávek od jiných podniků splněna výroba zboží v hodnotě 28,5 mil. Kčs. Potíže činní i doprava, jak na to poukazují např. v Chemických závodech Lovosice okres Litoměřice, kde dluh ČSD 400 vozových jednotek způsobuje potíže v odbytu a skladování hotových výrobků.

Jihočeský KVKŠČ upozorňuje, že sledování ukazatele upravených vlastních výkonů je nepřesné, neboť v některých závodech nejsou známy rozpisy plánu výroby. Nevyjasněné zůstávají i některé dovozní a vývozní úkoly. Například v n.p. Matador Bratislava nebyl pro pozdní uvolnění devizových prostředků na nákup syntetických kaučuků splněn v lednu sortiment výroby. Ve sklářských závodech okres Teplice /Severočeský kraj/ pro nevyjasněnost vývozu jde značná část hotové výroby na sklad. Určité potíže působí i počasí, jako například v Severočeském hnědouhelném revíru, kde jsou některá pracoviště zatopena, roste poruchovost strojního zařízení a pásové dopravy.

Pracující se snaží zvýšenou aktivitou a iniciativou překonat vznikající potíže. V současném období připravují a uzavírají nové socialistické závazky. Například v závodě Fezko Strakonice /Jihočeský kraj/ vyhlásili, že překročí plán výroby příze a sníží náklady o 2,3 miliónů Kčs oproti roku 1980, přičemž 97 % tkanin odevzdají v první jakostní třídě. V koncernovém podniku Doly Vítězného února Záluží okres Most /Severočeský kraj/ se při projednávání zvýšeného plánu na rok 1981 o 5 miliónů tun zavázali, že vytěží dalších 200 000 tun navíc. V koncernovém podniku Škoda Plzeň /Západočeský kraj/ chtějí předčasně splnit zakázky do SSSR. S novou iniciativou přišla i 84 členná zlatá BSP vedená s. F. Verbickem z koncernového podniku Baňa Nováky okres Prievidza, která se rozhodla splnit úkoly prvního čtvrtletí na komplexně mechanizovaném porubu do 25. března a uspořít na vlastních nákladech 0,20 Kčs z každé tuny vytěženého uhlí. Ze zpráv krajských /městských/ výborů strany současně vyplývá, že ne všude jsou vytvořeny pro široký rozvoj

pracovní aktivity potřebné podmínky. Značná část závodů pracuje doposud podle prozatimních rozpisů plánu.

V zemědělských podnicích se v současné době intenzivně pracuje na bilancích a rozpisech plánů na rok 1981, které začínají projednávat na výročních členských schůzích JZD. Pozornost přitom soustřeďují na přípravu jarních prací. Stále naléhavěji zaznívá kritika nedostatku zemědělských strojů. Například ve Středočeském kraji chybějí jednoúčelové stroje, náhradní díly pro traktory i automobily. V okrese Nitra /Západoslovenský kraj/ podobná situace způsobuje značnou rozpracovanost a blokování opravárenských kapacit. Jedná se o součástky na traktory, sečky, rozmetadla a kombinátory. V informaci se upozorňuje, že je potřebné urychleně řešit výrobu výsevných kotoučů na sečky cukrové řepy A-697, protože se s novými stroji nedodávají. Ve Východočeském kraji je nedostatek traktorů, secích strojů, pluhů, prostředků ke sklizni sena, lnu apod. Kriticky je poukázáno na snížené limity nafty o 20 % proti roku 1980. V této souvislosti se uvádí, že koncentrace a specializace vyžadují větší náročnost na dopravu, posklizňovou úpravu a uvedení dalších zařízení do provozu.

Zásobování vnitřního trhu běžnými druhy potravin je podle zpráv z jednotlivých krajů plynulé. Jen ojediněle se vyskytují problémy v zabezpečování rozvozu zboží z velkoobchodu na některé prodejny. Připomínky občanů přetrvávají k nedostatku brambor. V některých místech byl zaveden jejich regulovaný prodej.

V Severočeském kraji chybí čočka, fazole, červená vína. Zhoršuje se sortiment sportovních potřeb, ložního prádla, reprodukčních přístrojů i televizorů. Základní příčinou tohoto stavu jsou nedostatečné a nepravidelné dodávky z výroby, které jsou u uvedených druhů zboží i přes uzavřené smlouvy kráceny. Podobné problémy jsou uváděny i z dalších krajů. Středočeský

kraj uvádí, že v obchodech není dostatek česneku. Nespokojenost vyvolává špatná kvalita cibule. Delší dobu chybí toaletní i svačtinový papír, baterie, prací a čistící prostředky. V Bratislavě se poukazuje na špatnou kvalitu hovězího masa, které se pro značné množství loje hromadí v prodejnách.

V okresech Jindřichův Hradec a Pelhřimov /Jihočeský kraj/ nebyla v měsíci lednu plně pokryta poptávka po mase a masných výrobcích. Přitom je poukazováno na to, že některým zemědělským závodům neodebírá zpracovatelský průmysl prasata, u kterých je již překročena porážková váha. V Severomoravském kraji zvýšenou poptávku po výsekovém mase vyrovnávají širokým sortimentem drůbeže. Nepříznivá situace je v zásobování plnotučným mlékem a sýry, kde nebyly realizovány plánované přesuny z jiných krajů. Například Lacrum Brno dodal méně o 583 kg tvrdých a o 52 570 kg tavených sýrů. V okresech Hradec Králové, Chrudim, Trutnov a Semily /Východočeský kraj/ na některé problémy v zásobování masem reagovali zvýšením tržních fondů na úkor pozdějších měsíců. Prodej masa se stává citlivou otázkou, zejména v místech, kde pracují ženy. Objevují se názory, že by mělo být na příděl, aby se omezily nadměrné nákupy těch, co mohou stát ve frontách nebo odcházejí za nákupem z pracovišť. Zvláště z textilních závodů v okresech Semily, Trutnov a Náchod je kritizováno, že nejsou v tomto směru dodržovány záruky dávané při zdůvodňování změn pracovní doby. Nedostatkové zboží je pro pracující ženy po 16,00 hodině často nedostupné. V této souvislosti je stále více poukazováno na podpultový prodej.

V okresech Komárno, Trenčín, Nové Zámky a Trnava /Západoslovenský kraj/ se projevuje zvýšený prodej rýže. Pro poruchu balícího zařízení v mlýně Trnava nebyla uspokojena poptávka u polohrubé výběrové mouky. Kritická situace je v prodeji zápa-
lek. Národní podnik Smrečina Banská Bystrica jich nedodal v prosinci minulého roku 125 miliónů krabiček. Není rovněž dojed-
nán jejich fond na rok 1981. Případ řeší příslušné hospodářské orgány s generálním ředitelstvím.

Poznatky z Bratislavy, Východoslovenského a dalších krajů ukazují, že úrovni zásobování je věnována stranickými orgány stálá pozornost. Je spojována s vytvářením dobré politické atmosféry při přípravě XVI. sjezdu, voleb do zastupitelských sborů i při zabezpečování důležitých úkolů v sedmé pětiletce.

Na zasedáních krajských a okresních výborů strany jsou přijímána opatření k zajištění vnitrostranické směrnice k volbám v konkrétních podmínkách jejich působnosti. K zabezpečení voleb jsou ustavovány politické komise. Téměř ve všech krajích bylo ukončeno hodnocení poslanců všech stupňů národních výborů, ČNR, SNR a Federálního shromáždění. Probíhá výběr a pohovory s kandidáty na poslance. V Praze, Bratislavě a v dalších místech se upřesňují a nově vymezují některé volební obvody. Provádí se vyhodnocování plnění volebních programů Národní fronty a jsou připravovány nové. V Praze a dalších krajích probíhá první kontrola volebních seznamů, prověřují se návrhy složení obvodních a okrskových volebních komisí, aktivizují se vedoucí agitačních středisek, projednávají požadavky na jejich vybavení.

Pracující, zejména komunisté se značnou pozorností, zájmem, ale i s vážnými obavami sledují další politickohospodářský vývoj v Polské lidové republice. Krajské výbory pozitivně hodnotí informace jak po stranické linii, tak ve sdělovacích prostředcích, které ukazují na skutečný stav v PLR. V souvislosti s větší informovaností v našich sdělovacích prostředcích je stále důrazněji poukazováno na nedůslednost vedení PSDS a polské vlády. Roste kritika a nesouhlas s dalšími ústupky a kompromisy. Jsou kladeny takové otázky, zda PSDS a vláda PLR jsou vůbec schopny učinit důrazná opatření vůči Solidaritě a zabránit kontrarevoluci v Polsku. Vyslovují se pochybnosti o další existenci socialismu v PLR.

Pracující na závodech hovoří o tom, že zhoršující situací v PLR je dále snižována autorita stranických a státních orgánů, že stávky přivedou PLR na dlouhá léta do těžké hospodářské situace a tím budou oslabeny také ostatní socialistické země. Stále častěji se objevují názory, že stávající situaci lze řešit pouze internacionální pomocí.

Kritika vývoje v PLR začíná mít v krajích i nacionalistický charakter. Netřídní přístup se projevuje v tom, že je celkově odsuzováno Polsko. Například ve Východočeském kraji jsou dotazy v čem vlastně spočívá pomoc Polsku, proč ji poskytujeme když oni stávkují. V této souvislosti jsou také posuzovány některé nedostatky v zásobování našeho trhu. Ve Východoslovenském kraji např. v okrese Spišská Nová Ves se poukazuje, že naše pomoc nenachází v Polsku odezvu. V Praze - městě je ojediněle hodnocena jako nepřímé napomáhání Solidaritě.

Projevuje se názorová diferenciaci v hodnocení příčin polské krize. V Praze se v důsledku trvajících problémů v PLR ojediněle zvyšuje kritika některých našich nedostatků. Ve Východočeském kraji vývoj v Polsku negativně ovlivňuje postoje mnohých členů ROH k placení příspěvků na Fond solidarity, který je spojován s pomocí PLR. Patrná je také aktivita některých vyloučených z KSČ a exponentů pravice v kraji. Netají se svými názory na budoucí vývoj u nás, k čemuž využívají současný stav v PLR. V Hradci Králové byly na některých budovách jako třeba na KV KSČ objeveny nápisy "Zničme komunismus". V Západočeském a Středočeském kraji dochází k částečné aktivizaci "Charty 77". Ve Středočeském kraji byly u některých jejích exponentů nalezeny tiskoviny v polském, českém a slovenském jazyce, tištěné ve Velké Británii.

Na zasedání OV KSS v Popradu /Východoslovenský kraj/ byla vznesena připomínka, že do naší republiky přijíždějí turisté ze zahraničí, zejména z Rakouska a NSR. Někteří z nich jsou polští emigranti a turistiku využívají k setkání se svými t.zv. polskými přáteli.

Situace v PLR má nepříznivý vliv na plnění dodavatelských smluv a zabezpečování úkolů v našem hospodářství. Například Chemosvit Svit /Východoslovenský kraj/ musel urychleně řešit náhradu dodávek sirouhlíku z SSSR. Odběratel z PLR odmítl převzít 700 vagónů z n.p. Vagónka Poprad. V Tatramatu vznikly problémy s nedodáním elektromotorů z MEZ Michalovce, které jsou vázány na polského dodavatele. V souvislosti se stávkou v Jelení Gore nebyl dne 9. února t.r. zabezpečen dovoz polských pracovníků do závodu Textilana v Novém Městě pod Smrkem v okrese Liberec /Severočeský kraj/, který byl zajištěn vlastní dopravou.

Poznatky z jednotlivých krajů ukazují, že se v posledním období ve větším rozsahu než dříve uskutečňují setkání našich stranických a dalších funkcionářů s představiteli družebních oblastí v PLR. Polští soudruzi, se kterými naše orgány a organizace udržují styky, jsou velmi vděční za morální a politickou podporu. Charakterizují situaci v PLR velmi pesimisticky. Uvádějí příklady, kdy základní organizace PSDS vystupují proti pracovníkům aparátu a často dochází k jejich skandalizování.